

5. Формирование личности в переходной периодо от подростка к юношескому возрасту / А.Д. Андреева, Н.И. Гуткина, И.В. Дубровина. – М.: Педагогика, 1987. – 181 с.

**ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ ПРО ОСВІТУ ХІХ – ПОЧАТКУ
ХХ СТ. ПІД ЧАС НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ
(СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 013 «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»)**

Марчук О. О.

*доктор педагогічних наук,
професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне, Україна*

Сучасні випускники закладів вищої педагогічної освіти повинні бути кваліфікованими спеціалістами, які вміють досліджувати актуальні проблеми педагогіки та психології. В Законі України «Про освіту» написано, що «наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність закладів вищої освіти (для закладів вищої освіти культурологічного та мистецького спрямування – мистецька діяльність) є обов'язковою та невід'ємною складовою частиною їхньої освітньої діяльності» [3]. В «Українському педагогічному енциклопедичному словнику» С. Гончаренка пояснено, що «програма підготовки магістрів надає випускникові знання й навички наукової, педагогічної та дослідницької діяльності» [1, с. 267]. Належній підготовці магістерської роботи в закладах вищої освіти повинна приділятися значна увага.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» – це своєрідний підсумок знань та навичок, здобутих студентом за час навчання в ЗДО, демонстрація його умінь поєднувати теоретичний матеріал із практичним. Магістерська робота є кваліфікаційною працею наукового змісту, яка водночас має навчально-дослідницький характер. Для її написання студент повинен обрати важливу й актуальну тему, підібрати відповідну літературу, запропонувати власні шляхи розв'язання наукової проблеми та оформити роботу відповідн до встановлених вимог.

Магістерська робота для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта», як правило, має дві основні частини: теоретичну та практичну. У теоретичній частині автори роблять оглядо літератури за обраною темою, використовують дослідження сучасних вчених та науков-

ців минулого, документи про освіту, характеризують діяльність просвітницьких товариств, позашкільних осередків тощо.

При написанні першого розділу магістерської роботи необхідно звертатися до кращих здобутків педагогічного досвіду. При цьому, маєм на увазі не лише, педагогічні твори В. Сухомлинського, С. Макаренка, С. Русової, О. Духновича, Я. Чепіги, а й освітні документи, підручники та посібники, матеріали преси, якими послуговували тогочасні освітяни. Важливо, и студенти розуміли, що українська освіта має тривалу історію і є самобутньою системою, яка уклалася впродовж багатьох століть. У кожному історичному етапі ставилися певні вимоги до освіти, до педагога, до учнів.

Нинішня освітня політика незалежної Української держави – це результат боротьби за її суверенітет. Вона ґрунтується на кращому педагогічному та світовому досвіді. При написанні магістерської роботи важлив продемонструвати, як вирішувалася досліджувана проблема освітянами минулого, зробити порівняння із сучасністю. Так, наприклад, при аналізі сучасних документів про діяльність початкових шкіл їх доречн порівнювати його положення із Циркулярами народної освіти кінця ХІХ ст., циркулярами Попечителів навчальних округів, статутами церковнопарафіяльних шкіл, шкіл грамоти, земських шкіл, пансіонатів тощо.

Про дослідженні сучасної Концепції «Нова українська школа» доречним є її порівняння із основними положеннями про освіту, що видавала Українська Центральна Рада, урядо Гетьмана П.П. Скоропадського, Директорія. Змістовною, доречною та цікавою, на наш погляд, в магістерському дослідженні може бути історична довідка про діяльність «Просвіти», «Союзу українок», «Рідної хати», «Рівненського Бояна», особлив в кваліфікаційних роботах про розвиток національно-патріотичних почуттів школярів.

У другому розділі під час здійснення констатувального, формувального чи контрольного експериментів доречним є використання матеріалів з книг та посібників ХІХ ст. Магістранти, наприклад, можуть використати вправи із підручників В. Акімова, М. Вальцева, І. Верешагіна, А. Гольденберга, Б. Грінченка, О. Зачиняєва, Ф. Пуцинковича, Д. Тихомирова, К. Ушинського, П. Цветкова, навести уривки із тогочасних методичних підручників М. Маньковського, М. Левицького та ін. При написанні магістерських робіт майбутніми вчителями початкової школи рекомендуєм звертатися до «Української читанки» М. Кузьмової, де укладачка широк використовувала народознавчі матеріали на кшталт: *«Унав сніг і покрив землю білою пеленою. Зате вечорами сидять усі в теплій хаті. Діти граються. Парубки та газди крутять мотузки, в'яжуть віники, виплітають кошики, жінки та дівчата прядуть»* [3, с. 19].

Використання матеріалів про освіту XIX – початку XX ст. під час написання магістерських робіт сприяє глибшому осмисленню в майбутніх вчителів початкової школи розвитку українського шкільництва, робить кваліфікаційні роботи більш змістовними, цікавими, навчає студентів пробити систематизацію, порівняння та узагальнення наукових відомостей і фактів, що загалом сприяє їх ерудиції та педагогічній креативності.

Література:

1. Гончаренко С. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне, 2011. 552 с.
2. Закон України «Про освіту» (2017 р.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 12.11.2021).
3. Кузьмова М. Українська читанка. Коломия, 1920. 72 с.
4. Листування із завідуючим Зрадівським однокласним училищем про початок занять в училищі. ДАЖО, ф. 276, оп. 2, спр. 18, 4 арк.
5. Протоколи засідань «Союзу українок» за 1926–1933 рр. ДАРО, ф. 3, оп. 1, спр. 1, 70 арк.
6. Циркуляр Міністерства Народної Освіти *Волинські Єпархіальні Відомості*. 1880. Частина офіційна. № 28–29. С. 1311–1312.
7. Циркулярне розпорядження міністра народної освіти попечителям навчальних округів про сприяння зі сторони навчального начальства участі духовенства у справі народної освіти. *Волинські Єпархіальні Відомості*. 1879. Частина офіційна. № 24. С. 919–921.

«ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ» Й «КОМПЕТЕНТНІСТЬ» ЯК ПОНЯТТЯ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

Мельничук Н. В.

*аспірантка педагогічного факультету
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янука
м. Рівне, Україна*

У житті постіндустріального суспільства спостерігаються динамічні трансформації в педагогічній професії, які нівелюють накопичені багатовікові знання учительського ремесла. Факт переходу людства до глобального прогресу пов'язаний із впровадженням та застосуванням